

מפא"י. אולם ב. ג. רכב על הסוס החזק יותר: הנוצר העברי, שרצה במאבק, שוב לא ניתן להיעצר. בן-גוריון לא יצר כוח היסטורי זה. אולם להיסטוריה יכנס כאדם שהבין אותו, הנהיג אותו במלחמת העצמאות וסיפק לו את התנאים שבלעדיהם לא יוכל היה לבצע את משימתו הגדולה.

אחרי המלחמה הופיע ב. ג. כשהוא גבוה משכמו ומעלה מעל לכל המון המנהיגים שהצטופף במסדרונות המדינה החדשה. גם הוא לא מסוגל היה להתרומם מעל לתפיסות בן הנוצר. איש המלחמה לא הצליח לתרגם את שפת הנצחון לשפת השלום האמיתי, למי צוא את הדך אל לב המרחב. אולם הוא נשאר הראשון.

ההיסטוריה עצמה יקבעה לו את מקומו כיוורשו של חיים וייצמן. לא היה זה אלא מעשה של תבונה פשוטה לו היתה הכנסת נותנת לעם את האפשרות לשים את התימתו על פסק-דין זה.

המפלגה הפרטית. אולם בדרך זו נע

רמים מכשולים נכבדים. אין ספק שמנהיגי כל המפלגות יפעלו כמיטב יכולתם כדי להכניס שות על ב. ג. להגיע בצורה כה בולטת לשיא חייו.

צירוף תפקיד הנושא לתפקיד ראש-הממשלה נראה כתוספת כוח אדירה. למעשה המצב עלול להיות הפוך: רבים הקולות הניתנים כיום למפא"י מתוך אהדה אישית לדוד בן-גוריון. לו היו הבחירות לכנסת בלתי-תלויות בבחירת נשיא, יתכן מאד שיהיה לבן-גוריון רוב גדול בבחירות לנשיאות, בעוד שמספר הקולות למפא"י בבחירות לכנסת יקטן בהרבה. כך היה נוצר שחי המשקל האידיאלי בין הרשות המבצעת ובין הרשות המיוקקת.

ישנם הסבורים כיום כי דוקא מנהיגי מפא"י עצמם לא היו על כן, מתלהבים כל עיקר למתן כוח עצמאי ובלתי-תלוי כזה לבי. ג. הם רואים בדאגה מסוימת את התהוותה של "המפלגה הפרטית" שקמה מסביב לבי. ג. ושאינה תלויה במפא"י: מדינאים מסוגו של אבא אבן, שר כמו חיים כהן, קציני צבא מסוגם של יגאל ידין ומרבי מקל, שוטרים כיוקאל סהר, יועצים כמעט בלתי-יודעים אך רבי-השפעה כמו אהוד אבריאל, חדי קולק, ראובן שילוח, גוש-פלמון. התעצמות מפלגה זו מסביב לנשיא נבחר יכולה היתה לגרום לראשית ירידתה של מפלגת פועלי ארץ-ישראל.

כל הנחזקיות. יתכן ומתנגדי ההצעה היו מתרככים לו היתה החוקה החדשה הולכת בדרך האמריקאית, מגבילה מראש את הרשות הממסלמית של כל נשיא לשתי תקופות בנות ארבע שנים. אולם ג סאו היה זה ספק אם השיקול הבריא היה מנצח את הקטנוניות ה"מפלגתית".

בעצם יש משהו מזור בכך. כל מפלגה המקוה להגיע אי-פעם לשלטון היתה צריכה להיות מעונינת שלמפלגת-הרוב ייתן אפשרות לפעולה חופשית כל עוד היא בשלטון. אך משה סנה, הנחשב בעיני רבים כמיינאי השני בשעוריקותו האישית אחרי ב. ג. רק חיים: "אם נגיע לשלטון, עוד נספיק לשנות את החוקה. מדוע לתת היום את הגוריות הזאת למתנגדינו?"

האדם המיותר ביותר. רק התגבשות ברורה של דעת הקהל יכולה היתה לגרום להפיכת שלטון הקלפים, לשים קץ לריקוד המגוחך מסביב לתפקיד הגבוה ביותר במדינה. דוד בן-גוריון עצמו כבול, הן בגלל נאמנותו למפלגתו והן בגלל מצבו האישי הקדין, אינו יכול לגלות את דעתו בפומבי. תקופת החדוש אינה מאפשרת, כמעט, התגבשות בריאה של דעת הציבור.

בהעדרה יקרה הצפוי: שיטה בלתי-ימית אימה שנתקבלה באופן מקרי לחלוטין, כדי לפתור בעיה אישית קטנה לפני ארבע שנים, תישאר כסוד לחוקת המדינה. נשיא המדינה יהיה נושא מתאים לקריקטורות ולהצלחות, האדם מיותר ביותר במדינת ישראל.

חיילים עומדים דום

כובע שמלל וכובע קסקט שוחחו ביניהם, הצביעו על העלבון הגדול שנעלבו מידי צ"י ליגור מהודר וכובע של אלוף צבאי. כך תאר אריה נבון, הקריקטוריסט של דבר, את תגובת הממונים על הטכס הצבאי של קבורת הנשיא, שגרם להזמנת רב צבאי, חזן צבאי וחברה קדישא צבאית (העולם הזה 786). אי-לם השבוע גילתה אישיות רשמית, בישיבה פרטית, שפלישת הצבא לעולם התהילים לא נבעה מהשקפה מיליטריסטית גרידא.

סיפר האישי: הרבנות הראשית לא הסכימה כלל לקבור את הנשיא הראשון של מדינת ישראל. הנשיא המנוח דרש להיקבר בן ביתו, ואשתו עמדה על ביצוע דרישה זו. אולם

הרבנות לא הכירה בן הנשיא כבית קברות. הנשיא דרש לקבור אותו כשרגליו אל חלון ביתו. הדת היהודית מתנגדת בפירוש לכך, בדרשה שרגלי הפטר תפניה אל ירושלים. ובעיקר: כדי לשמור על גופת הנשיא משך היומיים וחצי שהיו דרושים כדי לארגן מתן כבוד המוני והופעת בני המשפחה מן חוץ לארץ היה צורך להוריק לגופה חומרים כימיים מסוימים, דבר שהוא אסור בהחלט לפי מצוות הדת.

טען האישי: כדי לא להכנס לויכוח אינסופי עם הרבנים, נפתרה הבעיה על ידי העברת הענין כולו לידי הרבנות הצבאית. חיילים עומדים דום ומלאים פקודות, אינם מתווכחים.

החלטה זו באה, כנראה, אחלי נסיון מר בהליות קודמות, ביחוד בהליות דוד צבי פנקס, שר התחבורה לשעבר. המשטרה רצתה אז לארגן את העברת הגופה דרך רחובות תל-אביב, נכנסה לתסבוכת משנתברר כי לפי

רב בסכס הנישואים (העולם הזה 763), עשה את הצעד הבא: השיא במשרדו זוג נוסף שנתקל בחומה מאובנת של חוקי הדת ה"נושנים, ניסה לעקפה (העולם הזה 779), פנה שנית אל בית המשפט המחוזי, דרש פסק דין הצהרתי שיכיר בחוקיות הנישואים ש"ערכו."

השבוע פסק השופט הממושקף, אדום ה"שפם וחובש הכיפה", לטובת היועץ המשפטי של הרבנות, ד"ר רב בר, למינת לב בני הנוג ומרבית בני הנוצר החופשי, כי הנישואים אינם חוקיים. נימק השופט את החלטתו: הנישואים לא נרשמו כחוק. העדים לא חקרו את מצבם המשפחתי של הנשאים, לא דרשו מהם תעודת גרושין מנשואיהם הקודמים. אי לכך פסל השופט את הנישואים מגוקות ראות תהליכיתית, לא פסק עקרונית: אם נישור איס שנערכו על ידי עורך דין חוקיים או מבטיח דוד גנור, הצעיר מלא המרץ שקנה

מן האלבום שלא הופיע:

רב שילנסקי, אשתו ובנו יוסי בתמונה משפחתית מלבכת

רב שילנסקי בראש מחזקתו במצעד יום הצבא, 1948

הדת היהודית אסור לגופתו של מת לעבור פעמיים באותו רחוב (במקרה זה, רחוב אל"ב). התנגשות שניה אירעה כאשר בקשה אלמנתו של פנקס להשאר לבדה עם הגופה, להתיחו עם בעלה המנוח. מאחר שלפי הדת אסור לגופה להשאר ללא מנין, סרבו הרבנים לצאת מן החדר.

הסבר זה אינו מבאר מדוע לא הועברה גופת הנשיא דרך כל הארץ ומדוע לא ניתנה הזדמנות לאנשי עמל ויצירה לחלוק לו כבוד של אמת. אולם הוא מסביר כיצד הפכו פרקי הנ"ך למבצע צבאי.

משפט

נקודה לטובת הרבנים

השופט המחוזי ד"ר יצחק קיסטר ישב בדיון בשלב השני של הדיוקרב שבין עורך דין דוד גנור והרבנות הראשית, פסק עקרה לטובת הרבנות, הבהיל במעשהו את אלפי הצעירים העוקבים בהתעניינות אחר המאבק המעניין בין דוד לגלית מגודל הזקן והפאות.

לאחר שהשיג עורך הדין התל-אביבי הצעיר בבית המשפט המחוזי פסק דין הצהרתי ה"מכיר בנישואים שנעשו מחוץ לרבנות הראשית, מאחר שאין החוק דורש כלל שימצא

את עולמו בן לילה במשפטו הראשון: "הגני עומד לחזור על הטכס ולדקוק בכל פרטי הפרטים. אף אודיע על הנישואים מראש ב"הצופה, כנהיג על ידי הרבנות, אחר אודיש שוב פסק דין הצהרתי ולו גם אצטרך לקבל אותו מבית המשפט העליון."

אלפי הצעירים המחכים להחלטה העקרונית שתקבע אם עליהם להנשא על ידי רב או בלעדי, יצטרכו להתאור בסבלנות, לחכות לסיום הסבוב הבא בדיוקרב המשפטי.

אבא או לא אבא?

"יש לי אבא או אין לי אבא?" שאל יוסי בן-ה"ז ללא הספק, כשאביו נעלם משך כמה שבועות, לא חזר הביתה. הילד לא הבין מדוע חוזרים הורי חבריו הביתה מדי ערב, בערב, בעוד שאביו נעלם ואיננו, אמו, רחל, לא יכלה לענות לו, הצטרפה לבכיו, נפלה למשכב.

כעבור שלושה שבועות הובא יוסי לראות את אביו במשרדו החדש בצבא. הוא מימש שעה ארוכה את פני אביו, ביקש לזהותו, אחרי ששוכנע, תבע מאביו שיחזור הביתה * כהן וגרושה.

ויחדל מלעבוד כל כך הרבה. אחר הביקור פסק יוסי החלטית: המשרד הקודם של אבא היה יפה יותר.

ביום ששי שעבר בא אבא לבקר את יוסי בביתו. כיאה לקצין גבוה, נלווה עליו משמר של לובשי מדים מווינים. יוסי לא ידע שה"מדים לא היו מדי חיילים, אלא מדי סוהרים. כי כתובתו החדשה של אבא, דוב שילנסקי, היתה: בית הסוהר ביפו.

ביקורו של שילנסקי בביתו אופשר במיור חד על ידי המשטרה, שנתנה את רשותה תחילה לכמה דקות בלבד. אולם שילנסקי סירב לצאת לביקור כה קצר, זכה לכך שה"משטרה הסכימה לבקור של עמה תמימה.

אשה ואצ"ל. השבוע עמד דוב ש"לנסקי לפני שופטו, מקס קנט, איש אצ"ל לשעבר, ששינה את השקפותיו, פרקליט המ"דינה שימרון, יורשו את חיובו בדיון באשמת נשיאת פצצה במשרד החוץ. (חוששים יידיי שילנסקי: קטיגור שהיה באצ"ל שיתדל להור"כיה נאמנות יתר לממשלה, יתבע עונש חמור...)

לקראת המשפט בקשו חבריו להוציא חו"ברת מיוחדת, מוקרשת לתולדות חייו, בעי"רוף תמונות, אך נמנעו מלעשות זאת. החו"ברת היתה מתארת את דמותו של אדם שעבר דרך כמעט קלאסית לאיש מחתרת: מראשו"ני הארגון הצבאי הלאומי בגולה, נאסר בלי"טה על ידי המשטרה הסובייטית בעתן פעולה ציונית, נשלח על ידי הנאצים לדאכאו, נשאר בחיים ("בסעות"). לאחר השיחרור התחתן לא הפסיק את פעילותו הפוליטית. התלונ"נה אשתו: "כירת הדבש הקדיש לאצ"ל יותר זמן מאשר לי!"

"משהו נשבר בקרבי", אמר שילנסקי, כא"שר התותח המפורסם הצית את א/ק אלטלנה, בה הגיע ארצה. בכל זאת התגייס לצבא, השתתף בקרבות. אחת התמונות העיקריות באוסף: מצעד צה-ל. ביום השנה הראשון. באוגוסט 1948, בו השתתף שילנסקי בראש מחלקתו, המורכבת כולה מפיקודיו בגולה, צולי אלטלנה.

עם תום המלחמה החליט שהגיעה השעה להתמסר לאשתו ולבנו הצבר, לפרוש מן החיים הציבוריים. הוא לא עמד בהחלטתו. עם התחלת השיחות בין הממשלה ובין ממ"שלת בון הקים ועד (בלתי מפלגתי) של שרירי הפליטה, נגד המשא ומתן, הועד נכ"של, שילנסקי הצטרף לוועד של תנועת-החירות, נשבע את שבועתו של בגין למנוע בכל מחיר את בצוע הסכם השילומים.

בצוע שבועתו זו הובילה אותו, לסענת המשטרה, אל דוכן הנאשמים בבית המשפט המחוזי, תל-אביב.

חלוקת החלקה

ראש הממשלה יצטרך השבוע להשתחרר מסדרותיו המדיניות, לרדת תל-אביבה להש"חתף במועצת משפחתו שתקבע כיצד עליה לנהוג כדי למנוע הבאת סכסוך ירושה מש"פחתית בפני בית המשפט (ובפני הקהל ה"רחב).

את התיבוע המשפטי הגיש יהודה הר"מלה, ראשון זמרי האופירה בישראל והאישי שהביא לארץ את יהודה גולנקין. אומר הזמר הישיש (69): "הגני רוחש את כל הכבוד וההוקרה לדוד בן-גוריון, אותו אני מכיר כאדם וכקרום משפחה. צר לי מאד שעלי לסבך אותו בסכסוך שאין הוא אשם בו, אך עלי לפתור את הבעיה. מאחר שנוכשל נסיוני להגיע לידי הסכם עם בני משפחתי לשעבר, אשר כמה מהם רואים בעין רעה את חלקי הגדול בירושה, היה עלי לפנות לבית ה"משפט."

הגורם לסכסוך המשפחתי היא חלקת אדמה שהורשה רבקה הר"מלה — אשת הזמר וא"חות ראש המשלה — במותה לפני 8 שנים. חלוקת החלקה הקטנה, ששלושת הבעים מ"מנה שייכים להר"מלה, ורבע מתחלק בין בני המשפחה המרובים, טרם מצאה את פתרונה. הזמר, שמקורות הכנסתו מצומצמים ביותר, דרש, בליט בריחה, כי בית המשפט יתערב, יפתור בסמכותו את אשר אי אפשר היה לפתור על ידי משא ומתן, יהודי לו מה היתה מידת הכנסתו מההכרת האדמה והמבנה הקטן (שנים וחצי חדרים) הנמצא עליה.

אמר הר"מלה בהתמרמרות: "העונואים התנפלו על המקרה, נפחו אותו, יגרמו על ידי כך להרעת יחסי עם גיסי, אשתו אני מו"קיר". מצטרפים להתמרמרות כל הבן-גוריו"נים, נים, כבן משפחתם הדגול, אין תאבבה לעתונות ממלאת את לבם.